

Výukový materiál v rámci projektu OPVK 1.5 Peníze středním školám

Číslo projektu: CZ.1.07/1.5.00/34.0883
Název projektu: Rozvoj vzdělanosti
Číslo šablony: I/2
Datum vytvoření: 8. 1. 2013
Autor: Mgr. Renáta Zbořilová
Určeno pro předmět: Český jazyk a literatura
Tematická oblast: Porozumění textům v kontextu literárního vývoje 20. a 21. století
Obor vzdělání: Obchodník (66-41-L/01) – 3. ročník
Název výukového materiálu: pracovní list **Jaroslav Hašek – Osudy dobrého vojáka Švejka za světové války I**
Popis využití: ověření znalostí o díle spisovatele, práce s literárním textem, porozumění textu
Čas: 15 minut

1. Následující text je výňatkem z knihy. Seřad'te části textu do správného pořadí.

A „Ježíšmarjá," vykřikl Švejk, „to je dobrý. A kde se mu to, panu arcivévodovi, stalo?"

B „Tak nám zabili Ferdinanda," řekla posluhovačka panu Švejkovi, který opustiv před léty vojenskou službu, když byl definitivně prohlášen vojenskou lékařskou komisí za blba, živil se prodejem psů, ošklivých nečistokrevných oblud, kterým padělal rodokmeny.

C „Pan arcivévoda byl hned hotovej, milostpane. To vědí, že s revolverem nejsou žádný hračky. Nedávno taky si hrál jeden pán u nás v Nuslích s revolverem a postřílel celou rodinu i domovníka, kterej se šel podívat, kdo to tam střílí ve třetím poschodí."

D „Práskli ho v Sarajevu, milostpane, z revolveru, vědí. Jel tam s tou svou arcikněžnou v automobilu."

E Kromě tohoto zaměstnání byl stížen revmatismem a mazal si právě kolena opodeldokem.

F „Kterýho Ferdinanda, paní Müllerová?" otázal se Švejk, nepřestávaje si masírovat kolena, „já znám dva Ferdinandy. Jednoho, ten je sluhou u drogisty Průši a vypil mu tam jednou omylem láhev nějakého mazání na vlasy, a potom znám ještě Ferdinanda Kokošku, co sbírá ty psí hovínka. Vobou není žádná škoda."

G „Tak se podívejme, paní Müllerová, v automobilu. Jó, takovej pán si to může dovolit, a ani si nepomyslí, jak taková jízda automobilem může nešťastně skončit. A v Sarajevu k tomu, to je v Bosně, paní Müllerová. To udělali asi Turci. My holt jsme jim tu Bosnu a Hercegovinu neměli brát. Tak vida, paní Müllerová. On je tedy pan arcivévoda už na pravdě boží. Trápil se dlouho?"

H „Ale, milostpane, pana arcivévodu Ferdinanda, toho z Konopiště, toho tlustýho, nábožnýho."

Odpověď:

2. Z jaké části knihy pochází výňatek?

.....

3. Uved'te, které skutečné historické události se dotýká rozhovor mezi Švejkem a paní Müllerovou. Co o této události víte?

.....
.....

4. Který slohový postup převažuje ve výňatku?

a) úvahový	c) informační
b) vyprávěcí	d) výkladový

5. Zařad'te výňatek do funkčního stylu.

a) prostě sdělovací	c) publicistický
b) umělecký	d) odborný

6. Označte tvrzení, které se vztahuje k výňatku:

- a) V textu se objevují pouze spisovné výrazy.
- b) V textu se nevyskytují přechodníky.
- c) Text je založen na nepřímé řeči.
- d) Z nespisovných útvarů převažuje obecná čeština.

7. Vysvětlete význam slov užitých v textu. Pokud si nejste jisti, využijte vhodné vyhledávací zdroje.

- a) drogista
- b) opodeldok
- c) rodokmen
- d) padělat

8. K expresivním (tj. citově zbarveným) výrazům vytvořte odpovídající výrazy neutrální.

- a) byl hned hotovej
- b) práskli ho v Sarajevu
- c) je už na pravdě boží

9. *My hoť jsme jim tu Bosnu a Hercegovinu neměli brát.*

V češtině se užívá také slovo hold. Vysvětlete, jaký je mezi oběma slovy významový rozdíl.

.....

.....

.....